

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3546/2021. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bhar.I.302.2019/20. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, melyben a Kúria Bhar.I.302.2019/20. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.160/2018/24. számú ítéletére és a Fővárosi Törvényszék 25.B.1054/2015/98. számú ítéletére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérték. Álláspontjuk szerint a támadott bírósági határozatok sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (3) bekezdését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozók előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozók ellen költségvetési csalás és más bűncselekmények miatt indult büntetőügyben a Kúria a támadott ítéletével az indítványozók és védőik másodfellebbezését elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.160/2018/24. számú ítéletét megváltoztatta. Megállapította, hogy az I. rendű és II. rendű terheltek terhére megállapított vagyon elleni bűncselekmény helyes törvényi megjelölése a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 373. § (1) bekezdés, (5) bekezdés *a*) pont; a III. rendű terhelt terhére megállapított költségvetést károsító bűncselekményt társtettesként elkövetettnek minősítette. A Kúria a támadott ítélettel az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát kettő évre enyhítette, annak végrehajtását pedig öt év próbaidőre felfüggesztette, és vele szemben a közügyektől eltiltás mellék-büntetést mellőzte, valamint rendelkezett a feltételes szabadságról és a bűnügyi költség viseléséről is. A Kúria a II. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát egy év hat hónapra enyhítette. Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [4] 3. Az indítványozók a büntetőügyben született, fent megjelölt bírósági határozatok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték alkotmányjogi panaszukban.
- [5] Előadásuk szerint a támadott bírósági határozatok sértik a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogukat. Álláspontjuk szerint a nyomozó hatóság eljárási szabálysértést követett el, mivel a nyomozás során a IV. rendű terhelt (jelen ügyben nem indítványozó) tanúvallomása felvételére törvénysértő módon került sor, ezáltal az nem vehető figyelembe. Ezzel szemben szerintük a IV. rendű terhelt tanúvallomásai alapján hozta meg a bíróság a jogerős ítéletet.
- [6] A fentiekén túl az indítványozók a védelemhez való jogukat sérülni vélik azáltal, hogy a kirendelt védő a nyomozó hatóság előtti kihallgatáson nem volt jelen, mert annak időpontjáról későn kapott értesítést. Sérelmesnek tartották azt is, hogy a nyomozás befejezése előtt nem került sor ténylegesen iratismertetésre, illetőleg a kirendelt védő irreálisan rövid idő alatt nézte át az iratanyagot, ennek ellenére felvette a munkadíját. (Emiatt az indítványozók panasszal éltek, azonban állításuk szerint választ nem kaptak.) Az indítványozók érveik alátámasztásaként a 8/2013. (III. 1.) AB határozatra is hivatkoztak.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadható-

ságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [8] 4.1. Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] 4.2. Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes eljáráshoz, valamint a védelemhez való jogot sértik-e. Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban lényegét tekintve három okra hivatkozva azt kifogásolták, hogy a nyomozó hatóság eljárási szabálysértéseit a bíróságok nem orvosolták. Ezek a vallomástétellel összefüggő szabálytalanságok, a védői tevékenység elégtelensége, valamint az iratbetekintés hiánya.
- [11] A támadott bírósági határozatokból megállapítható, hogy az eljáró bíróságok az indítványozók vélt sérelmére választ adtak. Az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen vizsgálta, hogy felhasználhatók-e a IV. rendű terheltnek a nyomozás során tett vallomásai (lásd elsőfokú ítélet 15. oldal), és ennek eredményeként megállapította, hogy a nyomozati szakban tett vallomásai aggálytalanul felhasználhatók. A másodfokú bíróság kifejezetten kitért arra ítéletében, hogy a IV. rendű terhelt kihallgatásakor hatályban volt büntetőeljárás szabályoknak megfelelően a nyomozó hatóság tisztázta, hogy a mentességi okok nem állnak fenn a IV. rendű terhelt vonatkozásában, valamint a vallomásmegtagadási okokra is figyelmeztette. A másodfokú bíróság kiemelte, hogy IV. rendű terhelt erre vonatkozó nyilatkozata és aláírása csak úgy értelmezhető, hogy a figyelmeztetéseket megértette. Az Ítéletábra a kihallgatás törvényességével összefüggésben kiemelte – egyetértve az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakkal –, hogy a tanú a vallomásait az eljárás során módosíthatja, terheltként igazmondási kötelezettsége nincs. Ezzel együtt a bíróságnak értékelnie kell azt is, hogy a vallomás módosításának elfogadható indokát tudja-e adni a kihallgatott személy, illetve a vallomásokat más bizonyítékokkal összevetve is értékelni kell, majd ez alapján foglalhat állást a bíróság abban a kérdésben, hogy melyik vallomást fogadja el (lásd másodfokú ítélet 18. oldal). A másodfokú bíróság kiemelte azt is, hogy az indítványozók az eljárás egésze alatt megtehetők észrevételeiket, nyilatkozataikat, a bíróság pedig ezekkel együtt értékelte korábbi vallomásaikat. A Kúria a harmadfokú eljárás során megállapította, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság az eljárása idején hatályos törvényi rendelkezéseknek megfelelően járt el, és nem követett el feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést. A IV. rendű terhelt tanúvallomásainak értékelhetősége tekintetében osztotta az első- és másodfokú bíróság által tett megállapításokat. Rámutatott továbbá arra is, hogy az elsőfokú eljárás több, mint két évig tartott, ezalatt az idő alatt a terhelték és védőik teljeskörűen tudtak élni iratmegismerési jogukkal.
- [12] 4.3. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel megállapította, hogy az indítványozók ténylegesen a velük szemben hozott bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazták meg. Az Alkotmánybíróság

szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.

- [14] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. november 30.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2006/2020.

